

Claire Etrillard, *L'agriculteur, acteur de la politique environnementale: le cas de l'épandage des boues d'épuration* (Rolnik, aktor polityki ochrony środowiska: kwestia rolniczego wykorzystywania osadów ściekowych), RDR 2014, nr 422, s. 11-15.

Autorka zwraca uwagę na problem zagospodarowania osadów ściekowych. Podnosi, że Francja, na wzór licznych państw europejskich, stworzyła odpowiednią infrastrukturę w celu oczyszczenia zużytej wody. Woda taka jest w pierwszej kolejności odkażana w oczyszczalni ścieków, a następnie jest przywracana do obiegu w środowisku naturalnym. Jednakże proces odkażania ścieków w oczyszczalni wiąże się nieodzownie z wytworzeniem osadów ściekowych, które same w sobie zawierają szkodliwe zanieczyszczenia. Zdaniem Autorki, wyeliminowanie albo chociażby odpowiednie zagospodarowanie osadów ściekowych stanowi dzisiaj istotny problem związany z ochroną środowiska naturalnego. W części pierwszej artykułu Autorka porusza kwestie związane ze statusem prawnym osadów ściekowych, natomiast w drugiej przyporządkowuje poruszaną problematykę do odpowiednich regulacji prawnych w tym zakresie. W uwagach końcowych zaś stwierdza, że należy przede wszystkim skupić się na ograniczeniu zużywania takich substancji, jak ołów, kadm i innych podobnych, które w sposób znaczący negatywnie wpływają na środowisko, powodując w konsekwencji jego degradację.

Yves Petit, *18 novembre 2010 – 20 décembre 2013: l'itinéraire au long cours de la réforme de la politique agricole commune [PAC] 2014-2020* (18 listopada 2010 – 20 grudnia 2013: przebieg reformy Wspólnej Polityki Rolnej [WPR] w perspektywie 2014-2020), RDR 2014, nr 423, s. 11-16.

W artykule postawiono pytanie, czy obecnie, a więc po licznych reformach, Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej (WPR) jest w dalszym ciągu tym samym narzędziem, które zostało stworzone w 1962 r. Po reformach z lat 1992, 1999, 2003 i 2008 WPR zaplanowana na lata 2014-2020 opiera się bowiem na czterech podstawowych założeniach, są to: dopłaty bezpośrednie, rozwój obszarów wiejskich, wspólna organizacja rynków rolnych oraz stanowienie przepisów horyzontalnych odnoszących się do jej finansowania. Zdaniem Autora WPR nie jest już jedynie polityką sektorową, ale stała się polityką, na której realizację wpływają różne grupy interesów. W teorii WPR powinna oczywiście zmierzać w kierunku realizacji celów zapisanych w art. 39 TfUE, tym bardziej że opiera się ona na solidnym i stabilnym systemie finansowania. Jednakże zdaniem Autora jest mało prawdopodobne, że WPR osiągnie w nowej perspektywie finansowej wszystkie założone cele. Jest to spowodowane m.in. coraz silniejszym zaangażowaniem Unii Europejskiej w rozwiązywanie globalnych problemów ekologicznych. Takie postępowanie Unii, choć konieczne i bardzo pozytywne, prowadzi zdaniem Autora do nieuchronnego osłabienia spójności WPR.

Daniel Gadbin, *L'«OCM unique»: le déclin de la régulation publique des marchés* (Rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynków: schyłek publicznej regulacji rynków), RDR 2014, nr 423, s. 17-22.

Artykuł dotyczy rozporządzenia nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z 17 grudnia 2013 r., ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych. Rozporządzenie to wzbudzało i nadal wzbudza ożywioną dyskusję w doktrynie prawa rolnego. W kontekście planowanego wygaszania interwencji ukierunkowanych na zmniejszenie potencjału produkcyjnego oraz usuwania programów pomocowych dla rynków rozporządzenie to proponuje środki przejściowe w celu wzmocnienia bezpieczeństwa wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Zatem klauzule szczególnych okoliczności umożliwią podtrzymywanie systemów pomocowych, które są w danych okolicznościach najbardziej korzystne i pozwalają na skuteczne przezwyciężanie kryzysu. Autor analizuje szczegółowo powyższe rozporządzenie w trzech płaszczyznach. Najpierw bada przepisy rozporządzenia na poziomie prawnym, później instytucjonalnym, a na końcu na poziomie ekonomicznym, a nawet szerzej – gospodarczym. W artykule znajdują się również konkretne przykłady stosowania w praktyce różnych środków przejściowych, mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.

Daniel Gadbin, *L'«OCM unique»: l'organisation économique des professions en première ligne* (Rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynków: w szczególności organizacja gospodarcza zawodów), RDR 2014, nr 423, s. 23-28.

Autor zwraca uwagę na to, że w świetle nowych regulacji dotyczących wspólnej organizacji rynków rolnych trudno jest przewidzieć rolę, jaką będą odgrywały poszczególne organizacje rolnicze, które w dużym stopniu zależeć będą od decyzji podejmowanych na szczeblu krajowym. Powszechnie wiadomo, że Francja jest kolebką różnych organizacji zrzeszających osoby zajmujące się produkcją rolną. Jednakże nowe regulacje prawne przyjęte w ramach Unii Europejskiej w sposób nieunikniony sprawią, że w swej działalności będą one zmuszone oscylować między promocją własnych produktów, zwiększeniem władzy producentów rolnych i poszukiwaniem regulacji, które będą mniej lub bardziej przychylnie nastawione wobec rynków rolnych. W pierwszej części artykułu podniesiono, że jednym z podstawowych warunków skutecznej pomocy publicznej dla osób zajmujących się produkcją rolną są przejrzyste warunki panujące na rynku, na który zamierza się wprowadzić określoną kategorię towarów. Z kolei w drugiej – poruszone zostały kwestie związane z zastosowaniem pomocy państwowej w celu zrównoważenia stosunków panujących pomiędzy producentami rolnymi a pośrednikami, wprowadzającymi towary na rynek.

Yves Petit, *Le règlement horizontal relatif au financement, à la gestion et au suivi de la politique agricole commune* (Rozporządzenie w sprawie horyzontalnych aspektów dotyczących finansowania, zarządzania i monitorowania Wspólnej Polityki Rolnej), RDR 2014, nr 424, s. 14-20.

W artykule podniesiono, że rozporządzenie w sprawie horyzontalnych aspektów dotyczących finansowania Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej jest – zarówno od strony

formalnej, jak też materialnej – ważną częścią reformy tej polityki w latach 2014-2020. Autor podkreślił, że rozporządzenie to zawiera regulacje związane z zarządzaniem dwoma funduszami rolnymi. Ponadto formułuje ono ogólne reguły funkcjonowania WPR i określa sankcje przewidziane na wypadek nieszanowania przyjętej polityki oraz zbiór środków dotyczących kontroli wydatków rolnych i przejrzystości finansowej. Autor w części pierwszej artykułu wyjaśnia, na jakich podstawach prawnych oparte jest finansowanie wydatków rolnych, w drugiej – w jaki sposób egzekwowane jest przestrzeganie ogólnych reguł dotyczących WPR. Natomiast w trzeciej części wskazuje na mechanizmy kontrolne, które mają zapewnić przejrzyste finansowanie wydatków związanych z rozwojem rolnictwa.

Daniele Bianchi, *Le PAC à la sauce de Lisbonne: le rôle des Institutions européennes et des États dans la gestion de la PAC après 2013* (Wspólna Polityka Rolna w Traktacie z Lizbony: rola instytucji europejskich i państw członkowskich w zarządzaniu WPR po roku 2013), RDR 2014, nr 424, s. 21-28.

Autor analizuje regulacje prawne związane z realizowaniem Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Wskazuje, że od momentu zaliczenia problematyki objętej współpracą w ramach tej polityki do kategorii kompetencji dzielonych pomiędzy Unię Europejską i jej państwa członkowskie WPR pozostaje tak naprawdę polityką wspólną. Dostosowanie WPR do Traktatu z Lizbony jest owocem pracomocnego, politycznego kompromisu, który dzisiaj przejawia się w nowym ujęciu zasady równowagi instytucjonalnej zarówno na szczeblu legislacyjnym, jak i wykonawczym. Zdaniem Autora Traktat z Lizbony wprowadził do systemu WPR trzy zasadnicze modyfikacje, które dotyczą najważniejszych sfer procesu decyzyjnego w rolnictwie. Autor analizuje po kolei wyżej przywołane modyfikacje. Po pierwsze zatem wskazuje, że choć WPR należy do kategorii kompetencji dzielonych pomiędzy Unię Europejską i jej państwa członkowskie, to w praktyce nie może być w tym przypadku mowy o prawdziwym podziale kompetencji. Następnie wskazuje na kwestie praktyczne związane z podejmowaniem decyzji w ramach WPR oraz przywołuje regulacje prawne związane z jej wykonywaniem. Na końcu Autor wskazuje natomiast na zjawisko wolnej konkurencji, jako jeden z najważniejszych czynników warunkujących sprawne prowadzenie polityki rolnej w ramach Unii Europejskiej.

Jean-Louis Chandellier, *Sociétés civiles agricoles et activités commerciales: aux limites de l'objet* (Rolnicze spółki cywilne i działalność handlowa: granice zjawiska), RDR 2014, nr 424, s. 41-47.

Artykuł zawiera rozważania dotyczące zakresu działalności prowadzonej przez spółki cywilne w dziedzinie rolnictwa. Zdaniem Autora ograniczone możliwości podejmowania działania w ramach spółki cywilnej nie zawsze idą w parze z korzyściami, jakie wspólnicy spółki odnoszą w związku z jej działalnością. Autor podnosi, że prawie dwie trzecie produkcji rolnej we Francji jest realizowane przez różnego rodzaju spółki, w tym przede wszystkim spółki cywilne. W artykule zaprezentowano zakres tego zjawiska oraz zdefiniowano podstawowe pojęcia z zakresu aktywności rolniczej. Zaprezentowano także kon-

sekwencje, jakie zarówno dla spółki, jak i jej współników mogą wynikać z faktu ewentualnego przekroczenia granic wyznaczonych przez prawo dla działania takiej spółki.

Claude Blumann, *L'écologisation de la politique agricole commune* (Ekologizacja Wspólnej Polityki Rolnej), RDR 2014, nr 425, s. 24-32.

Autor artykułu analizuje wymiar środowiskowy nowej Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej, który – jego zdaniem – zajmuje coraz ważniejsze miejsce zwłaszcza w ramach pierwszego, a nie drugiego filaru tej polityki. W ramach pierwszego filaru oprócz płatności podstawowych, które muszą spełniać określone wymagania środowiskowe, również płatność ekologiczna musi uwzględniać osiągnięcie celów założonych przez Unię Europejską w sprawach rolno-środowiskowych. W ramach drugiego filaru wszelka pomoc musi realizować, w ramach planów rozwoju obszarów wiejskich, także zadania związane ze zmianami klimatycznymi oraz ochroną różnorodności przyrodniczej. Autor artykułu zwraca uwagę na to, że pomimo wielu starań, niektóre postulaty polityki środowiskowej Unii Europejskiej nie zostały w pełni zrealizowane.

Jacques Foyer, *Sur la fin différée du salaire différé* (Odroczenie opóźnionego wynagrodzenia), RDR 2014, nr 426, s. 1-2.

Autor zwraca przede wszystkim uwagę na zmieniające się nieustannie relacje gospodarcze, ale również rodzinne w rodzinach rolniczych. Stawia również konkretne pytanie, czy w dzisiejszych czasach możliwe i dozwolone byłoby nieodpłatne wykonywanie pracy w rolnictwie przez dzieci, bez odpowiedniego ich wynagradzania przez rodziców. Rozważając tę problematykę, Autor przytacza stosowne orzecznictwo sądów francuskich w zakresie szeroko pojętych stosunków gospodarczych w rodzinach rolniczych, w tym również w zakresie dziedziczenia gospodarstw rolnych. Analizuje przy tym konkretne wyroki sądowe zarówno na gruncie prawa materialnego, jak i proceduralnego.

Denis Roche, *Le tourisme rural, une activité en plein essor au contour social et fiscal complexe* (Agroturystyka – rozkwit działalności w aspekcie socjalnym i podatkowym), RDR 2014, nr 427, s. 9-12.

Celem artykułu jest zaprezentowanie zjawiska agroturystyki w złożonych uwarunkowaniach socjalnych i podatkowych. Autor wyróżnia dwa modele prowadzenia turystyki wiejskiej, a więc: działalność prowadzoną w ramach gospodarstwa rolnego oraz poza nim. Obie powyższe sytuacje zostały w prawie francuskim poddane odrębnym regulacjom prawnym. Autor podkreśla, że szczególnie doniosłe znaczenie mają dla podmiotów prowadzących taką działalność sprawy podatkowe. W tym zakresie wskazuje na różne możliwości opodatkowania działalności związanej ze świadczeniem usług agroturystycznych, w zależności od tego, czy jest to zajęcie dodatkowe, oprócz prowadzenia gospodarstwa rolnego i produkcji rolnej, czy też jest to działalność zbliżona do świadczenia usług hotelarskich.

Jean-Jacques Barbieri, *Agriculteur: profession réglementée* (Rolnik: zawód regulowany), RDR 2014, nr 427, s. 1-2.

Autor zwraca uwagę na ewolucję zawodu rolniczego na przestrzeni lat. Podkreśla, że współcześni rolnicy wykonują konkretną pracę, która, w trosce o wydajność ekonomiczną i dbałość o środowisko naturalne, wymaga kompetencji i zróżnicowania produkcji. Autor formułuje zatem tezę, że wraz z rozwojem rolnictwa wzrosły także obowiązki osób trudniących się tą działalnością. Obowiązki te regulowane są w zróżnicowanych aktach prawa krajowego na różnych jego poziomach. Ponadto Autor zwraca uwagę na to, że także prawo Unii Europejskiej w sposób kompleksowy definiuje i reguluje kwestie związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności rolniczej.

Opracowanie: ALEKSANDER GADKOWSKI

PPR Nr 2 (15) – 2014, 258-262
DOI: 10.14746/ppr.2014.15.2.17